

naast niet thuis te brengen geluiden, uit een piano-transcriptie van *Lucio Silla* — is het voltrekken van de beweging onbelangrijk, nietig geworden: het betekent toch niets.

Het lichamelijke verlangen, de lust die zo vanzelfsprekend was in de eerder genoemde 'fysieke' versies van *Quartett* vormt voor Chéreau slechts een voorwendsel: Chéreau wil niet de onmogelijkheid van de heteroseksuele liefde, als uitzichtloos verschijnsel, tonen, hij legt de nadruk op de materiële en historische context, op het noodlot. Waarmee hij *Quartett* opnieuw in de lijn plaatst van vroeger werk van Heiner Müller, dat explicie-ter de verhouding tussen individu en geschiedenis resp. klassenstrijd als problematiek opriep. Bij Chéreau, en via hem ook bij Müller, maakt de historische en sociale omgeving — de vervallen aristocratie, vlak voor de Franse revolutie, om het even heel ongenueanceerd uit te drukken — het reële verlangen tot een frustratie, en dit verlangen kan zowel erotisch als politiek-revolutionair zijn. Chéreau toont aan dat *Quartett*, meer dan voordien vermoed, ook een aspect is van Müllers gevecht met de geschiedenis, als marxist en als existentieel hypergevoelig auteur.

Eén niet onbelangrijk bezwaar hierbij. In zijn inspanning om *Quartett* te ontdoen van zijn al te vanzelfsprekende lichamelijke en enkel de beweging als proces (zonder afloop) te tonen dreigt in Chéreaus regie de directheid van Müllers taal af en toe verloren te gaan. De retorische spreektoon van beide acteurs (al te Frans?) creëert een afstandelijkheid die nuances wegspoelt en de thematiek van de frustratie — in deze unieke vermenging van onstandvastigheid en perverse gelatenheid — te vaak ongemotiveerd laat. De ruimte, die op zichzelf al zo indrukwekkend is, ook zonder *Lucio Silla* erin, is dan te leeg, enkel gevuld met 'theater'. Acteer-kunst van hoog niveau, daar staan Bertin en Marquis garant voor, maar waarbij de thematische spanning iets te vaak ondersneeuwt. De valstrik van de professionaliteit.

Finaal laat *Quartett* van Chéreau-Müller dus een gemengde indruk: een consequente dramaturgie, die verder gaat dan de evidenties van *Quartett* zoals we die van elders kennen, die echter bij momenten te pletter loopt op een artificiële speelstijl, één van de weinige evidenties die niet wegge- werkt is. Maar deze productie is hoedanook erg belangrijk in de opvoeringsgeschiedenis van Heiner Müller.

Klaas Tindemans

Quartett (Théâtre des
Amandiers) - foto
Marc Enguerand

